

LBRIS

LIBRARY
ROMANIA

We know
books

RAYMOND THORNTON CHANDLER s-a născut în Chicago, Illinois, în 1888. Abandonat de tată, s-a mutat împreună cu mama sa în Marea Britanie în 1900. În timp, se angajează ca reporter la *Daily Express* și *Bristol Western Gazette*, însă nu reușește să-și construiască o carieră de succes ca jurnalist. În 1917, anul în care Statele Unite intră în război, se înrolează în forțele canadiene pentru continentul european. Ajunge în tranșeele din Franța alături de trupele britanice, iar după armistițiul se întoarce în Los Angeles. Cariera lui urmează un curs ascendent, devenind în 1932 vicepreședinte al sindicatului Dabney Oil. Un an mai târziu însă, Marea Depresiune, alcoolul și absențele repetate de la serviciu duc la concedierea lui. La vârsta de patruzeci și cinci de ani și la îndemnul soției sale, Cissy Pascal, se dedică scrisului, abordând genul pulp. *Somnul de veci*, primul său roman, va vedea lumina tiparului în 1939, aducându-i un succes care îl va propulsa ca scenarist la Hollywood. Colaborează cu Billy Wilder la scenariul filmului *Double Indemnity* (1944) și la *Strangers on a Train* (1951), regizat de Alfred Hitchcock. Este considerat întemeietorul romanului polițist modern american, protagonistul său Philip Marlowe fiind astăzi sinonim cu termenul „detectiv particular“.

RAYMOND CHANDLER

Somnul de veci

Ediția a III-a

Traducere din limba engleză de
VIRGIL STANCIU

Cuvânt-înainte
IAN RANKIN

NEMIRA

Editor: Ana LOTTI-NICOLAU
Editor coordonator: Andreea ROȘET
Coperta: Adnan VASILE
Prepress copertă: Alexandru CSUKOR
Redactor: Nicoleta GHEMENT
Tehnoredactor: Antonela IVAN

We know
books

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CHANDLER, RAYMOND

Somnul de veci / Raymond Chandler; trad.: Virgil Stanciu;
cuv. înainte: Ian Rankin; Ed. a 3-a. - București : Editura Nemira,
2025

ISBN 978-606-43-2188-6

I. Stanciu, Virgil (trad.)
II. Rankin, Ian (pref.)

821.111

Raymond Chandler
THE BIG SLEEP
Copyright © 1939 by Raymond Chandler
All rights reserved

Copyright © Nemira, 2011, 2014, 2025,
pentru prezenta ediție în limba română
Nemira Smart este colecția de cărți de buzunar a editurii **NEMIRA**.

Orice reproducere, totală sau parțială,
a acestei lucrări, închirierea acestei cărți
fără acordul scris al editorului sunt strict interzise
și se pedepsesc conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-43-2188-6

IAN RANKIN¹ DESPRE SOMNUL DE VECI

Somnul de veci începe cu paragraful meu favorit din toată literatura polițistă și nu slăbește ritmul până la *coda* splendid scrisă. A fost printre primele romane cu detectivi citite de mine și rămâne până azi unul dintre cele mai bune.

Raymond Chandler n-a început a scrie decât după ce împlinise patruzeci de ani, când, după ce pierduse o slujbă bună de petrolist, devenise un bețivan. Odată a citit o revistă de ficțiune populară, s-a hotărât că poate scrie mai bine și i-a dat drumul. Era veteran din Primul Război Mondial, suferind o comoție pe front (experiențele prin care trecuse în război sunt răspunzătoare de înclinația lui spre alcool). Încercase să scrie poezie și proză nebeletristică, se îndrăgostise de o femeie măritată și trăise la Londra, în Irlanda, precum și în Statele Unite.

Ceea ce e o altă modalitate de a afirma că era un bun cunoscător al vieții.

Somnul de veci este o poveste cu sex, droguri și șantaj în înalta societate, narată de un dur cinic, Philip Marlowe. Ca atare, a oferit un model pentru o mare parte din literatura despre crimele urbane scrisă după apariția lui, precum și pentru majoritatea thrillerelor hollywoodiene moderne. Ceea ce îl scoate în evidență, totuși, este calitatea minții care l-a conceput. Aptitudinea lui Chandler de a scrie povești senzaționale se vede din multiplele întorsături ale intrigii, dar romanul se citește cu inevitabilitatea simplă a unei tragedii grecești. Generalul Sternwood,

¹ Cunoscut autor scoțian de romane polițiste (n. tr.).

milionarul suferind care apelează la ajutorul lui Marlowe, este un rege trădat de ficele sale năbădăioase.

Când cea mai tânără fată Sternwood apare, goală, în apartamentul lui Marlowe, el preferă să se concentreze asupra unei probleme de șah, trăgând concluzia: „Cavalerii (caii) nu au nicio noimă în partida asta.“ Totuși, Marlowe este un fel de cavalier – pătat, firește, un cavalier rătăcitor. Prestează o muncă murdară, dar respectă un cod moral propriu. Marlowe întâlnește fecioare la ananghie, dar și o mare varietate de monștri (de obicei deghizați în gangsteri și figuri corupte din administrație). Toate acestea indică ce cunoaștere fermă, cultivată, avea Chandler despre genul în care lucra, chiar dacă la început nimeni nu și-a dat seama: vânzările edițiilor cartonate ale primelor două romane nu i-au adus decât echivalentul a trei luni de salariu de petrolist.

Chandler a descris romanul polițist american ca fiind „întunecat și plin de sânge“ (spre deosebire de echivalentul său britanic, „îndatoritor“ și „isteț“), iar despre Marlowe zicea: „Îl văd întotdeauna pe străzi pustii și în camere goale, derutat, dar niciodată înfrânt.“ La moartea sa, un obituar afirma că „exploatarea filonului de proză detectivă [Chandler] extrăgea de fapt aurul literaturii“. Puțini scriitori s-au apropiat cât de cât de statura lui.

Somnul de veci, totuși, se citește cu atâta plăcere, încât probabil că nu veți observa cât de inteligent este autorul. Chandler rămâne regele bancurilor într-o singură frază. De exemplu: „Purta o tunică de uniformă albastră, care-i venea așa cum îi vine o boxă unui cal.“ Găsim aici și spirit, dar și înțelesuri subtile, care ne spun multe despre viața dezamăgitoare a neisprăvitului. Iar când Marlowe, la sfârșitul cărții, descrie „strălucitoarele grădini“ care înconjoară conacul Sternwood ca având „o înfățișare fantomatică“, ne dăm seama că însorita și prospera Californie e un Eden infectat, un loc, în esență, întunecat și mustind de sânge.

O lume care n-a avut un cronicar mai priceput decât Raymond Chandler.

1

Era pe la unșpe dimineața, miez de octombrie, soarele nu strălucea și în limpezimea de la poalele dealurilor se presimțea ploaia neagră, puternică și lichidă. Purtam costumul de un albastru pudrat, cu o cămașă albastru-închis, cravată și o batistă etalată în buzunarul de la piept, pantofi lați negri, șosete negre de lână, cu cadrane de ceas bleumarin imprimate pe ele. Eram spilcuit, curat, bărbierit și treaz și mă durea în cot cine observă. Eram tot ce trebuia să fie un detectiv particular bine îmbrăcat. Mergeam în vizită la patru milioane de dolari.

Holul principal al reședinței Sternwood se ridica spre tavan pe două niveluri. Deasupra ușilor de la intrare, suficient de largi ca să treacă prin ele un pâlcc de elefanți indieni, atârna un panel mare din sticlă colorată, înfățișând un cavalier în armură neagră, care tocmai salva o domniță legată fedeleș de un copac, total despuiată de haine, acoperită doar de niște coșite convenabil de lungi. Cavalerul își împinsese vizorul coifului sus pe frunte, ca să fie sociabil, și moșmondea la nodurile frânghiei cu care era legată domnița, fără rezultat însă. Am rămas un timp acolo, gândindu-mă că, dacă aș locui în casa aceea, mai devreme sau mai târziu ar trebui să mă cocoș sus, în tablou, și să-i dau o mână de ajutor. Îmi făcea impresia că nu puneam prea mult suflet.

La capătul celălalt al holului se vedea un glasvand, iar dincolo de el, o întindere amplă de iarbă verde ca smaraldul,ducând la un garaj alb, în fața căruia un tânăr șofer zvelt și oacheș, în pantaloni strâmți negri, lucioși, îndepărta praful de pe un Packard decapotabil maro. După garaj se găseau câțiva pomișori decorativi, tunși la fel de grijuliu ca niște pudeli. Și mai departe,

domul unei sere mari. Apoi iarăși copaci și, dincolo de toate, linia solidă, neregulată, odihnitoare la vedere, a dealurilor.

În partea estică a holului, o scară fără parapet, podită cu gresie, urca la o galerie cu grilaj de fier forjat și la un alt vitraliu cu subiect romanțios. Scaune încăpătoare și solide, cu pernițe rotunde de pluș roșu, erau plasate în nișele pereților circulari. Nu dădeau impresia că cineva ar fi sezut vreodată pe ele. În mijlocul peretelui vestic se găsea un șemineu mare și gol, cu un paravan de alamă format din patru plăci prinse în cârlige, iar deasupra căminului o consolă de marmură, având la colțuri amorași. Deasupra consolei se înălța un portret imens în ulei, iar deasupra acestuia erau două flamuri de cavalerie, găurite de gloanțe ori roase de molii, încrucișate într-o vitrină de sticlă. Portretul era reprezentarea oficial-rigidă a unui ofițer cu toate podoabele regimentului, cam din timpul Războiului cu Mexicul. Ofițerul se fălea cu o mustață neagră, lucioasă, imperială, ochi străpungători ca de cărbune incandescent și aura generală a unui om cu care era preferabil să fii de acord. Mi-am spus că s-ar putea să fie bunicul generalului Sternwood. Imposibil să fie însuși generalul, deși auzisem că vârsta sa era prea avansată ca să aibă două fete aflate încă la periculoasa etate de douăzeci de ani.

Încă priveam ochii negri incandescenti când, undeva de parte, sub scări, se deschise o ușă. Nu revenea majordomul. Era o fată.

Avea aproximativ douăzeci de ani, era mică și plămădită delicat, dar părea rezistentă. Purta pantaloni albastru-pal, care arătau excelent pe ea. Parcă nu mergea, ci plutea. Părul ei era o undă roșcată, fină, tăiat mult mai scurt decât o cerea moda actuală a coafurilor cu bucle de paj, răsucite spre interior la capete. Avea ochi cenușii ca ardezia, aproape inexpresivi în momentul în care mă măsură cu ei. Se apropie și-mi zâmbi, deschizând gura și expunându-și dinții mici și ascuțiți, de animal de pradă, albi ca interiorul cojii proaspăt jupuite de pe portocală și scânteieteri ca porțelanul. Străluceau între buzele ei subțiri, prea întinse. Nu avea culoare în obraji și nu părea prea sănătoasă.

— Ești înalt, nu-i așa? mi se adresă ea.

— Fără voia mea.

I se rotunjiră ochii. Era derutată. Se gândea, puteam să văd, chiar dacă era o cunoștință foarte nouă, că gânditul avea să fie totdeauna o pacoste pentru ea.

— Și chipeș, continuă ea. Dar pariez că o știi.

Am scos un icnet.

— Cum te cheamă?

— Reilly, i-am răspuns. Doghouse Reilly.

— Ce nume caraghios!

Își mușcă buzele, întoarse puțin capul și mă privi cu coada ochiului. Apoi își coborî genele, până când aproape îi mângăiară obraji, și le ridică încet, ca pe o cortină de la teatru. Aveam să învăț temeinic șmecheria aia. Era menită să mă facă să cad pe spate, și să bat aerul cu cele patru lăbuțe.

Văzând că nu mă supune, mă întrebă:

— Ești boxer?

— Nu tocmai. Sunt copoi.

— A... a... a.

Își scutură, supărată, capul și culorile lui bogate fulgerară în lumina relativ scăzută a holului mare.

— Mă iei peste picior.

— Îhi...

— Cum?

— Las-o baltă, i-am spus. M-ai auzit.

— N-ai spus nimic. Grozav ce mă enervezi.

Își duse degetul mare la gură și și-l mușcă. Era un deget de o formă bizară, subțire și îngust ca un apendice suplimentar, fără nicio curbă în primul segment. Și-l mușcă și îl supse încet, mișcându-l în interiorul gurii, cum procedea un bebeluș cu suzeta sa.

— Îngrozitor ce înalt ești, spuse fata.

Pe urmă chicoti, cu veselie ascunsă. Își răsuci trupul, încet și fără să pară că și mișcă picioarele. Brațele îi căzură, inerte, pe lângă corp. Se înclină înspre mine pe vârfuri. Îmi căzu drept în brațe. A trebuit s-o prind, ca să nu-și crape țeasta pe podeaua

mozaicată. Am înhățat-o de subsuori și ea, imediat, se lăsă pe mine, cu picioarele de gumă. Trebuia să o strâng bine ca s-o mențin în poziție verticală. Când capul i se lipi de pieptul meu, și-l răsuci și chicoti la mine.

— Ești gigea, râse. Și eu sunt gigea.

Nu i-am răspuns. Majordomul alege tocmai acel moment special ca să revină prin ușile de sticlă și să mă surprindă cu ea în brațe.

Asta nu păru să-l deranjeze. Era un om înalt și subțire, cu părul cărunt, de șazeci de ani, poate mai puțin, poate ceva mai mult. Avea ochi albaștri, atât de distanți cât pot fi ochii cuiva. Pielea îi era netedă și lucioasă și se mișca precum un om cu mușchi cât se poate de sănătoși. Înaintă încet spre noi, iar fata se desprinsese de mine făcând un salt înapoi. Țășni de-a curmezișul camerei până la piciorul scării și se repezi în sus pe ea ca o căprioară. Dispăruse înainte de a apuca eu să inspir adânc și să dau aerul afară. Majordomul mă anunță, fără intonație:

— Domnul general vă primește acum, domnule Marlowe.

Mi-am ridicat maxilarul inferior de pe pieptul cămășii și am dat din cap.

— Ea cine este?

— Domnișoara Carmen Sternwood, domnule.

— N-ar fi rău s-o înțărcați. Cred că e suficient de mare.

Mă măsură cu politete gravă și repetă anunțul anterior.

2

Am ieșit prin ușile de sticlă glisante și am apucat-o pe o cărăruie pavată cu piatră moale, roșie, care ocolea, pornind de la garaj, partea îndepărtată a peluzei. Acum șoferul cu înfățișare de flăcău scosese un sedan mare și negru, cu ornamente nichelate, și îl lustruia. Cărăruia ne conduse până la seră, iar majordomul îmi deschise ușa și pași în lături. Ușa dădea într-un fel de vestibul, încălzit cam ca un cuptor cu foc mocnit. Majordomul intră după mine, închise ușa de afară și o deschise pe cea interioară,

prin care pătruserăm în seră. Acum chiar că era cald. Aerul era dens, umed, plin de vapori și încărcat de mirosul înecăcios de orhidee tropicale înflorite. Pereții și acoperișul de sticlă erau aburiți masiv și picături mari de apă cădeau, plescăind, pe plante. Lumina avea o culoare verzuie nenaturală, ca filtrată printr-un acvariu. Plantele ocupau tot locul, o reală pădure, cu frunze cărnoase, oribile, și tulpini ca niște degete de cadavre prost spălate. Mirosul era copleșitor, ca de alcool fermentând sub o pătură.

Majordomul își dădu toată silința să mă treacă printre plante fără să fiu plesnit peste obraji de foile îmbibate cu apă și după o vreme am ajuns la un luminiș în mijlocul junglei, sub acoperișul-cupolă. Aici, într-un spațiu acoperit cu dale hexagonale, era întins un vechi covor turcesc, iar pe covor stătea un fotoliu cu roțile, ocupat de un bătrân evident pe moarte. El ne urmărea venind cu niște ochi negri de mult rămași fără flacăra, dar care încă aveau privirea directă a ochilor de lignit încins din portretul atârnat deasupra șemineului din hol. Restul feței sale era o mască plumburie, cu buzele golite de sânge, nasul ascuțit și tâmplele scobite, vestind apropiata descompunere. Corpul lung și slab îi era învelit – pe căldura aia – într-un pled de călătorie și un halat de baie de un roșu spălăcit. Își ținea mâinile roșii ca niște gheare, cu unghiile vinete, vag împreunate pe pătură. Câteva smocuri de păr alb și uscat îi atârnav pe scalp, aidoma florilor sălbatice care se luptă să supraviețuiască pe o stâncă golașă.

Majordomul se opri în fața lui și anunță:

— Domnul Marlowe, domnule general.

Bătrânul nici nu vorbi, nici nu se mișcă, nici măcar nu încuviință din cap. Se mulțumi să mă privească alb. Majordomul îmi împinse un scaun de nuiele îndărătul genunchilor și m-am așezat pe el. Îmi luă pălăria cu o voltă îndemânică.

Atunci bătrânul își trase afară vocea din fundul unui put și zise:

— Brandy, Norris. Cum vă beți brandy-ul, domnule?

— Oricum mi se servește.

Majordomul dispăru printre abominabilele plante. Generalul vorbi din nou, lent, folosindu-și energia cu atenția cu care o animatoare de bar disponibilizată își îmbracă ultima pereche de ciorapi.

— Eu obișnuiam să-l pun în șampanie. O șampanie rece ca la Valley Forge¹, cu circa o treime de pahar de brandy pe fund. Scoateți-vă sacoul, dacă vreți, domnule. E prea cald aici pentru un om cu sânge adevărat în vene.

M-am ridicat, am tras de pe mine haina și mi-am scos o batistă ca să-mi tamponez fața, gâtul și dosul încheieturilor. St Louis în august era floare la ureche pe lângă locul ăla. M-am reșezat și am căutat, mecanic, pe dibuite, o țigară, dar m-am oprit la timp. Surprinzându-mi gestul, bătrânul zâmbi vag:

— Puteți fuma, domnule. Agreez mirosul de tutun.

Mi-am aprins țigara și am suflat spre el un plămân de fum, pe care l-a adulmecat așa cum adulmecă un terier la o gaură de șobolan. Zâmbetul vag îi trase în sus colțurile umbrite ale buzelor.

— Frumoasă treabă, când omul e nevoit să-și satisfacă viciile prin procură, zise el, sec. Îl contemplați pe ternul supraviețuitor al unei vieți cam deșucheate, un olog paralizat de ambele picioare și cu doar jumătate din partea inferioară a abdomenului. Pot mânca puțin de tot, iar șomnul mi-e atât de apropiat de starea de trezie, că nu-și merită numele. Pare-se că subzist mai ales cu căldură, ca un pui de păianjen, iar orhideele sunt un pretext pentru a-mi asigura căldura. Vă plac orhideele?

— Nu în mod deosebit, am zis.

Generalul își miji ochii.

— Sunt niște plante oribile. Carnea petalelor lor seamănă prea mult cu cea de om. Parfumul lor are dulceața putrezindă a unei curve.

¹ Valley Forge, în Pennsylvania, a fost tabăra de iarnă a Armatei Continentale a lui George Washington în 1777–1778. Zeci de mii de oameni au murit acolo din cauza condițiilor meteorologice aspre și a bolilor (n. tr.).

Mă uitam la el cu gura căscată. Căldura moale și umedă ne învelea ca un lițoliu. Bătrânul dădu din cap, ca și cum gâtul lui s-ar fi temut de greutatea capului. Apoi reveni majordomul, împingând prin junglă un cărucior pentru servit ceaiul; îmi prepară un brandy cu sifon, șterse căldărușa de aramă pentru gheață cu un șervet umed și se retrase, discret, printre orhidee. Dincolo de junglă se deschise și se închise o ușă.

Am gustat băutura. Bătrânul nu-și lua ochii de la mine și-și linse buzele, o dată și încă o dată, trecându-și-le încet una peste cealaltă, cu un funerar zgomot de absorbție, ca un maestru de pompe funebre care își freacă palmele de satisfacție.

— Spuneți-mi ceva despre dumneavoastră, domnule Marlowe. Presupun că am dreptul să întreb?

— Desigur, dar sunt foarte puține de povestit. Am treizeci și trei de ani. Am trecut la un moment dat prin facultate și încă reușesc să vorbesc engleza, dacă e absolută nevoie. Profesional, nu mă pot lăuda cu multe. Am lucrat cândva pentru domnul Wilde, procurorul districtual, ca agent de investigații. Anchetatorul lui șef, Bernie Olhs, m-a sunat și mi-a spus că doriți să ne întâlnim. Sunt neînșurat, fiindcă nu-mi plac nevestele de polițiști.

— Și oleacă cinic, zâmbi bătrânul. Nu v-a tihnit să lucrați pentru Wilde?

— M-a concediat. Pentru insubordonare. Dețin recordul la insubordonare, domnule general.

— Ca și mine pe vremuri, domnule. Mă bucur foarte mult. Ce știți despre familia mea?

— Mi s-a spus că sunteți văduv și aveți două fiice tinere, ambele frumoase și neîmblâzite. Una a fost căsătorită de trei ori, ultima dată cu un fost *bootlegger*¹, cunoscut în breaslă sub numele de Rusty Regan. Asta-i tot ce am auzit, domnule general.

— Vi s-a părut ceva deosebit?

¹ Traficant de alcool pe vremea prohibiției (n. tr.).

— Poate partea cu Rusty Regan. Dar eu m-am împăcat în-
foldecauna bine cu *booklegger*-ii.

Își afișă din nou zămbetul mic și zgârcit.

— S-ar zice că și eu. Țin foarte mult la Rusty. Un irlandez enorm, cu părul creț, din Clonmel, cu ochii triști și un zămbet cât Wiltshire Boulevard. Prima dată când am dat ochii cu el, am crezut că ar putea fi exact ceea ce presupuneți că este, un aventurier îmbrăcat, pe ici și colo, în catifea.

— Sunt sigur că l-ați simpatizat, am zis. Ați învățat să vorbiți pe limba lui.

Își vârî mâinile subțiri, golite de sânge, sub marginea ple-
dului. Eu mi-am stins țigara și mi-am terminat băutura.

— A fost pentru mine ca o adiere de viață – cât timp a du-
rat. Și-a petrecut ore întregi cu mine, asudând ca porcul, bând
brandy cu sfertul de litru, povestindu-mi întâmplări din
Revoluția Irlandeză. A fost ofițer în IRA. Nici măcar nu avea
permis de ședere în Statele Unite. Căsătoria a fost ridicolă, se
înțelege, probabil că n-a rezistat nici o lună, ca mariaj. Vă des-
tăinui secrete de familie, domnule Marlowe.

— Rămân secrete, l-am asigurat eu. Ce s-a ales de el?

Bătrânul mă învrednici cu o privire impietrită:

— A plecat acum o lună. Abrupt, fără să sufle nicio vorbă.
Fără să-și ia rămas-bun de la mine. Am suferit puțin, dar el a
fost educat la o școală aspră. Am să primesc vești de la el, într-o
bună zi. Până una-alta, iată-mă din nou șantajat.

— Din nou? am întrebat.

Și-a scos mâinile de sub pled, ținând în ele un plic maroniu.

— I-aș fi plăns de milă oricui ar fi încercat să mă șantajeze
pe vremea când Rusty era lângă mine. Cu câteva luni înainte de
venirea lui – adică acum nouă sau zece luni – i-am plătit unui
tip numit Joe Brody cinci mii de dolari ca să-i dea pace fiicei
mele mai tinere, Carmen.

— Ah, am zis.

Își încruntă sprâncenele subțiri și albe:

— Ce vreți să ziceți cu asta?

— Nimic.

Continuă să mă privească ținând, pe jumătate încruntat.
Apoi zise:

— Luați plicul și examinați conținutul. Și serviți-vă singur
cu brandy.

I-am luat plicul de pe genunchi și m-am așezat la loc, cu el
în mână. Mi-am șters palmele de transpirație și l-am răsucit pe
o parte și pe cealaltă. Era adresat generalului Guy Sternwood,
3765 Alta Brea Crescent, West Hollywood, California. Adresa
era în cerneală, cu un scris înclinat ce imita tiparul, ca al ingi-
nerilor. Plicul era despicat. L-am deschis și am extras din el o
carte de vizită cafenie și trei fâșii de hârtie rigidă. Cartea de vi-
zită era confecționată dintr-o țesătură maronie tare, cu tiparul
aurit: „*Dr Arthur Gwynn Geiger*.” Nicio adresă. Cu litere foarte
mărunte, în colțul din stânga jos: „*Cărți rare și ediții de lux*.”
Am întors-o pe cealaltă parte. Cu același scris înclinat: „*Stimate
domn*. În pofida faptului că sumele de pe chitanțele incluse nu
pot fi colectate legal, întrucât reprezintă datorii de la jocul de
cărți, presupun că ați dori să le onorați dumneavoastră. Al dvs.
cu respect, A.G. Geiger.”

M-am uitat la fâșiile de hârtie albă, tare. Erau promisiuni
de plată completate cu cerneală, cu datele câtorva zile de la în-
ceputul lunii precedente, septembrie: „*La cerere, mă angajez
să-i plătesc lui Arthur Gwynn Geiger, cash ori prin ordin de
plată, suma de o mie de dolari (\$ 1 000,00), fără dobândă.
Valoare primită. Carmen Sternwood*.”

Partea scrisă de mână avea o caligrafie idioată, lăbărită, cu
o puzderie de bucle grase și cu cerculețe în loc de puncte.
Mi-am amestecat încă o băutură, am sorbit din ea și am pus
deoparte proba compromițătoare.

— Concluziile? mă întrebă generalul.

— Deocamdată nu am niciuna. Cine este acest Arthur
Gwynn Geiger?

— N-am nici cea mai vagă idee.

— Dar Carmen ce spune?

— N-am întrebat-o. Nici nu intenționez. Dacă aș întreba-o,
și-ar vârî degetul mare în gură și ar face o mutră rușinată.

— Am întâlnit-o în hol, am zis. Și cu mine a procedat la fel. După care a încercat să mi se așeze pe genunchi.

Expresia generalului nu se schimbă. Măinile împreunate i se odihneau liniștite pe marginea pledului, iar zăpușeala, care pe mine mă făcea să mă simt ca un fel de mâncare din New England abia luată de pe plită, parcă nici măcar nu-l încălzea.

— Trebuie să fiu politicos? l-am întrebat. Sau pot fi sincer?

— Nu mi se pare că ați suferi de prea multe inhibiții, domnule Marlowe.

— Cele două fete se învârt prin oraș împreună?

— Mai mult ca sigur că nu. Cred că au ales drumuri divergente și separate spre pierzanie. Vivian este răsfățată, pretențioasă, deșteaptă și absolut necruțătoare. Carmen e un copil căruia-i place să smulgă aripile insectelor. Niciuna nu are simț moral, nici măcar cât o pisică. Nici eu. Niciun Sternwood nu l-a avut vreodată.

— Dar sunt bine educate, presupun. Sunt conștiente de ce fac.

— Vivian a frecventat școli bune, din cele pentru snobi, și are facultatea. Carmen a mers la o jumătate de duzină de școli, una mai tolerantă decât alta, sfârșind acolo unde începuse. Presupun că ambele aveau, și au încă, toate defectele obișnuite. Dacă vorbesc cam urât pentru un părinte, domnule Marlowe, este pentru că propria-mi cuprindere a vieții este prea slabă ca să includă ipocrizie de tip victorian. Se lăsă pe spate și-și coborî pleoapele, dar și le ridică la loc imediat. Se înțelege de la sine că un bărbat care se bucură pentru prima oară de calitatea de părinte la cincizeci și patru de ani merită tot ce pățește.

Am sorbit din băutura și am încuviințat din cap. Pulsul din gâtleejul lui slab și cenușiu bătea vizibil și totuși atât de încet încât abia dacă putea fi numit puls. Un bătrân pe trei sferturi dus, dar care se încapățâna să creadă că suportă orice.

— La ce concluzie ați ajuns? mă întrebă răstit.

— Eu aș plăti.

— De ce?

— E vorba de o sumă mică de bani, contra unui munte de griji. Trebuie că e ceva în spatele șantajului. Dar nimeni n-o să

vă frângă inima, dacă nu e deja frântă. Și i-ar lua unei armate de șantajști afurisit de multă vreme ca să vă fure suficient de mulți bani ca să vă dați seama.

— Am și eu mândria mea, domnule, zise el trufaș.

— Cineva tocmai pe asta mizează. E cea mai ușoară cale de a-i păcăli. Asta ori poliția. Dacă nu dovedești că sunt false, Geiger vă poate jupui de o mulțime de bani cu chitanțele astea. El, însă, vi le face cadou și recunoaște că sunt datorii de la masa de joc, ceea ce vă dă posibilitatea să vă apărați, chiar dacă le-ar fi păstrat el. Dacă e un escroc, își știe stratagemele, iar dacă e un om cinstit, care se ocupă în plus și de cămătărie, ar fi normal să-și primească banii. Cine era acest Joe Brody căruia i-ați dat cinci mii de dolari?

— Un cartofor. Nu-mi aduc bine aminte. Noriss știe. Majordomul meu.

— Fiicele dumneavoastră, domnule general, dispun de fonduri personale?

— Vivian da, însă nu de foarte mulți bani. Carmen e încă minoră, nu poate beneficia de testamentul mamei-sii. Le ofer amândurora alocații generoase.

— Pot să vi-l iau din spinare pe acest Geiger, domnule general, dacă asta doriți, i-am spus. Oricine ar fi și orice atuuri ar avea. Vă va costa ceva, în afară de onorariul meu. Și, firește, dându-i banii nu veți obține nimic. Niciodată nu obții nimic umplând buzunarele ticăloșilor. Sunteți listat deja în carnetelul lor ca o persoană bună de jumuit.

— Înțeleg. Ridică umerii lați și ascuțiți, înveliți în halatul roșu decolorat. Acum câteva minute, mă sfătuiți să plătesc. Acum spuneți că nu va servi la nimic.

— Voiam să zic că ar fi mai ușor și mai ieftin să vă lăsați stors un piculeț. Asta e tot.

— Mă tem că sunt un inș nerăbdător, domnule Marlowe. Care e tariful dumneavoastră?

— Douăzeci și cinci pe zi, plus cheltuielile, când am noroc.

— Pricep. Mi se pare rezonabil pentru a extirpa excrescențele morbide de pe spinările oamenilor. O operație, altminteri,